

Válečný hrdina plk. Čestmír Šikola má na rodném domě v Mukařově pamětní desku

01. 12. 2014 17:11

Slavnostní odhalení pamětní desky plukovníku Čestmíru Šikolovi, radiotelegrafistovi paraskupiny Clay, se uskutečnilo 29. listopadu u jeho rodného domu, bývalé škole, v Mukařově, (osadě patřící pod OÚ Malá Skála). Dům nyní obhospodařují místní sokolové.

Akce se konala u příležitosti plukovníkových nedožitých 95. narozenin za účasti rodinných příslušníků, poslance PČR Jana Farského, který převzal nad odhalením desky záštitu, hejtmana LK Martina Půty, jeho statutární náměstkyně Hany Maierové, starosty obce Michala Rezlera, primátora Jablonce nad Nisou Petra Beitla, místostarostky Turnova Petry Houškové, vojáků Klubu vojenské historie Roty Nazdar, zástupců Českého svazu bojovníků za svobodu, Muzea českého a slovenského exilu a emigrace 20. století, starostů a zástupci okolních měst a obcí, jakož i několik desítek občanů a dalších hostů.

Slavnostní ceremoniál začal stejně jako 13. dubna letošního roku u nového pomníku na Malé Skále oblíbenou písní Čestmíra Šikoly Its a Long Way to Tipperary Jacka Judge a Harry Williamse složenou v roce 1912. Zopakujme, že již o dva roky později ji zpívali britští vojáci v nadšení z prvních válečných tažení na Západní frontu. Zpívala se často ovšem i ve Druhé světové válce a u nás v Československu po roce 1948 symbolizovala dálku cesty ke svobodě.

Připomeňme také, že letos 13. dubna uplynulo 70 let od výsadku skupiny Clay s vysílačkou Eva do oblasti pod Hostýnskými vrchy u obce Hostišová ve složení velitel četař aspirant Antonín Bartoš, šifrant četař aspirant Jiří Štokman a radiotelegrafista četař aspirant Čestmír Šikola, kterému byl také 13. dubna 2014 na Malé Skále odhalen pomník za přítomnosti posledního žijícího parašutisty vyslaného za II. světové války z Londýna generála Jaroslava Klemeše.

Krásně a se zaujetím vše zpracovala a zúčastněným přednesla ve svém životopisném referátu o životě, hrdinství a práci Čestmíra Šikoly studentka 2. ročníku Filosofické fakulty UK, oboru historie, Tereza Dufková, vzdálenější příbuzná Šikolovy rodiny. (viz **DOKUMENT v této zprávě**)

Krátce promluvili i starosta, poslanec, hejtman a syn Čestmír Šikola mladší.

„Jaký má dnes smysl podobné odhalování pamětních desek či pomníků? Myslím, že velký. Čestmíru Šikolovi bylo tehdy kolem dvaceti, kdy udělal zásadní životní rozhodnutí. Hitler tehdy vítězně postupoval Evropou, nikdo dopředu nemohl vědět, jak vše dopadne. Touha po demokracii a obrana demokratických hodnot byla u některých lidí ale tak vysoká, že se k podobnému kroku, jako byl odchod do zahraniční armády a následný výsadek do okupované vlasti, odhodlali. Byli bychom my dnes ochotni vydat se pro obranu demokracie na stejnou cestu? I dnešní doba je nejistá... Maloskalští občané nám mohou být vzorem, jak vzpomínají a uctívají svého velkého rodáka. Tím nám ostatním připomínají naši povinnost demokracii bránit. Moc děkuji všem, kteří se o toto setkání v Mukařově zasloužili, a pevně doufám, že nepřijde doba, kdy takovéto pamětní desky a pomníky bude nutné snímat, jako tomu bylo v nedávné historii,“ řekl poslanec Parlamentu ČR Jan Farský.

„Jsem rád, že dnes je doba, kdy si lidi, jako byl Čestmír Šikola, můžeme a musíme připomínat. Je třeba zdůraznit, že svoboda není a nebyla nikdy zadarmo,“ doplnil mimo jiné hejtman Půta.

Na tuto akci navázala vzpomínka na armádního generála Aloise Lišku, kterou uspořádala Rota Nazdar před pamětním obeliskem u jeho rodného domu na Záborčí u Malé Skály.

PLUKOVNÍK ČESTMÍR ŠIKOLA – přednesla Tereza Dufková

Dobrý den, dámy a pánové. Dovolte mi Vás srdečně přivítat na dnešním shromáždění u příležitosti odhalení pamětní desky plukovníka Čestmíra Šikoly, který by v těchto dnech oslavil své 95 narozeniny.

Rodina Č. Šikoly

Narodil se 28. 11. 1919 právě zde, ve vesnici Mukařov, kde jeho otec, řídící učitel, učil na zdejší jednotřídce. Rodina měla celkem tři děti, Jaroslavu, Břetislava a právě nejmladšího Čestmíra. V roce 1928 se spolu se svým otcem (sestra a matka již nežily) přestěhoval na Malou Skálu, kde bydleli v podnájmu v části Vranové II, číslo popisné 136. Po dokončení základní školy studoval na reálném gymnáziu v Turnově, kam dojížděl z Malé Skály. Po maturitě pak nastoupil na vysokou školu chemicko - technologickou v Praze. Zde ho zastihly dramatické události 17. Listopadu 1939, které vedly k jeho útěku za hranice.

1938 - 1945

Po tom, co se mu podařilo dostat na svobodu z ruzyňských kasáren (připojil se ke studentům I. ročníku, které Němci propouštěli a důsledně nekontrolovali), se rozhodl uprchnout z protektorátu. Společně s kamarádem 5. ledna 1940 na falešnou propustku přešli hranice na Slovensku. Na druhý pokus (1x vrácení na Slovensko) se jim podařilo úspěšně překročit hranice s Maďarskem a dostat se do Budapešti, kde se přihlásili na Francouzském velvyslanectví. Zde byli rozděleni a každý se ukrýval na jiném místě. Po několika dnech byl Č. Šikola vyzván českým zpravodajským důstojníkem, který působil na francouzské ambasádě, aby se přihlásil na polském velvyslanectví, které zde i po porážce Polska působil. Společně s polskými uprchlíky se mu podařilo překročit hranice do Jugoslávie a dostat se do Bělehradu.

30. ledna 1940 odjel společně s transportem dalších uprchlíků z protektorátu i ze Slovenska na prozatímní francouzské doklady do Francie. Cesta vedla přes Řecko, Turecko do Sýrie. Koncem února cesta pokračovala na francouzské lodi Providence, která vezla asi 120 Čechoslováků, se zastávkou v Alexandrii a potom v Alžíru do Marseille. Zde byli odvedeni do střediska cizinecké legie a ještě týž den dorazili do výcvikového střediska zahraniční ČSL armády v Agde. V květnu 1940 byl Čestmír Šikola přidělen k pozorovacímu družstvu a po napadení Francie Německem převezen na frontu s přidělením ke 2. pěšímu pluku. Po krátkém pobytu na frontě a 400km ústupu odjel s posledním transportem československých vojáků lodí Rodel-Farag (uhelná egyptská loď, kterou na žádost presidenta Beneše poslal pro čsl. vojáky W. Churchill) z Francie do Anglie. 27. června 1940 loď opustila Francii, proplula kolem Baleárských ostrovů a zařadila se do konvoje lodí, chráněných křižníky a torpédoorbci. 10. července dorazil konvoj s uprchlíky do Liverpoolu.

V Anglii je přivítal klid, pořádek a čistota, což byl proti Francii velký rozdíl. Ubytování byli ve stanovém táboře v Cholmondey. Angličané se chovali k našim vojákům velmi přátelsky. Zvali je na víkendové návštěvy do rodin, v kterých trávili i dovolenou.

V lednu 1941 byl Čestmír Šikola zařazen spolu s dalšími do záložní poddůstojnické školy. Právě zde se setkal s Antonínem Bartoš a Jiřím Štokmanem, budoucími kolegy. Počátkem roku 1942 mu bylo velitelem praporu pplk. Příbylem nabídnuto zvláštní poslání v protektorátu, které přijal. Poté následovalo odeslání do zvláštní školy STS44, kde prodělal intenzivní výcvik v radiotelegrafii, dále byla součástí střelba a zpravodajská činnost. Na podzim roku 1942 byl zařazen do operační skupiny, určené k vysazení v protektorátu s A. Bartošem a J. Štokmanem. Poslední výcvik a školení skupiny před odletem se konal nedaleko Batfordu. Součástí bylo i určení alternativních míst vysazení, konkretizace úkolů. Samozřejmě do výcviku patřil i kurz seskoku padákem. Pro velké riziko sestřelení nad Německem však byly lety z Anglie zastaveny a výsadek tak odložen. Koncem října 1943 byla skupina Clay společně se skupinou Carbon dopravena americkou lodí typu Liberty do Alžíru. Odtud pak v lednu 1944 do jižní Itálie. První pokus o vysazení skupiny Clay byl proveden čtyřmotorovým letounem Halifax s polskou posádkou 10. 4. 1944. Pro mimořádně špatné počasí se však letadlo muselo vrátit a let byl odložen. K druhému, tentokrát již úspěšnému pokusu, odstartovalo letadlo se sedmi parašutisty, skupiny Clay a Carbon, večer 12. 4. 1944.

Skupina Clay, s vysílačkou Eva byla vysazena v noci z 12. na 13. 4. 1944 ve složení:

Četař aspirant Antonín Bartoš – velitel

Četař aspirant Jiří Štokman – šifrant

Četař aspirant Čestmír Šikola – radista

Základním úkolem skupiny bylo vybudovat zpravodajskou organizaci a udržovat radiotelegrafické spojení se zpravodajským odborem v Londýně podávat hlášení vojenského, hospodářského a politického charakteru.

Skupina byla vysazena nedaleko obce Racková (Hostišová) na Zlínsku. Brzy se jí podařilo uchytit v předpokládaném prostoru, navázat spojení s Londýnem a plnit zadané úkoly. Konce května 1944 měla již podchyceno 10 tehdejších okresů východní Moravy. Při své činnosti se skupina opírala o pomoc řady statečných lidí – zbytky vojenského odboje, osoby zaměstnané v důležitých protektorátních úřadech, průmyslových podnicích, železniční dopravě i o spolehlivé protektorátní četníky. Od září 1944 plnila též úkoly od jiných výsadků, které neměli štěstí při seskoku (přišly o vysílačku, nepodařilo se jim uchytit). Celkově skupina odeslala během svého působení 872 radiotelegrafických depeší. Řada zpráv, odeslaných skupinou z protektorátu, měla opravdu zásadní význam, jako např. zjištění výroby střel V1, V2. Skupina se rovněž podílela na vybudování organizace vojenského charakteru vč. přípravy plochy pro shoz zbraní a materiálu pro případ vojenské akce „Východní Morava“. Ta se však již neuskutečnila. Gestapo po skupině po celou dobu usilovně pátralo, snažilo se zaměřit radiostanici a podařilo se mu zatknout i některé spolupracovníky. Nicméně díky vnitřní organizaci skupiny, statečnosti spolupracovníků, rozhodnosti a prozíravosti velitele Bartoše se dále nedostalo. Avšak ani důsledný přístup velitele A. Bartoše k prověřování spolupracovníků a důrazu na konspiraci, nezabránil tomu, že se na ni dokázali napojit 2 konfidenti gestapa, což vedlo ke ztrátám na životech spolupracovníků a přerušení činnosti. Nicméně skupina i v tomto případě po určitém čase dokázala navázat zpřetrhaná spojení a činnost obnovit.

K podrobnějšímu nahlédnutí do osudů parašutistů, detaily seskoku a působení skupiny v protektorátu, poslouží dvě tematické publikace:

prvně: Clay-Eva volá Londýn – (Antonín Bartoš, Radomír Kunc) – 1946

Clay-Eva – Radista skupiny a spolupracovníci vzpomínají (rozšířené vydání, spoluautorů Č. Šikoly, JUDr. Pospíšila, J. Fialy), vyšlo v letošním roce, ku příležitosti 70 výročí seskoku skupiny

1945 - 1989

Po válce, zůstal Čestmír Šikola v armádě a pokračoval ve válkou přerušném studiu na vysoké škole. Sloužil společně se svým velkým kamarádem parašutistou, zde přítomným generálem Klemešem na radioústředně v Dejvicích. Stal se velitelem spojovacího pluku v Ruzyni.

Od roku 1946 pracoval na 2. zpravodajském oddělení pod vedením legendárního generála Karla Palečka až do svého zatečení v roce 1949.

Na podzim roku 1948 se oženil. 21. 4. 1949 byl v rámci jedné z Reicinových akcí proti západním vojákům zatčen, 18. 6. 1949 známým prokurátorem Vašem odsouzen k dvaapůlletému těžkému žaláři, ztrátě hodnosti a vyznamenání. Prošel pověstným hradčanským domečkem, Ruzyní a věznicí v Bratislavě. Nakonec i s pomocí známých byl přemístěn do věznice v Opavě. Zde ho již, i díky pomoci rodiny p. Hájka (spolupracovníka skupiny Clay) mohla několikrát navštívit manželka s ročním synem. Propuštěn byl 21. 6. 1951.

Po propuštění se vrátil k rodině na Malou Skálu a pracoval manuálně jako pomocný dělník a opravě tunelu v nedaleké obci Líšný. Jinou práci zde soudruzi pro něho neměli. V roce 1953 se mu podařilo sehnat místo v malém podniku Chemická keramika v Břasích nedaleko Rokycan. V době po 20. Sjezdu KSSS mu bylo povoleno dostudovat při zaměstnání. Studia dokončil v roce 1963 a odpromoval jako inženýr chemie. Protože v té době (po r. 1960) se o něho začala opět a stále více zajímat Stb a opakovaně se ho snažila získat ke spolupráci (sliby různých výhod jako cestování do zahraničí, pomoc v existenčních otázkách), čekal jenom, až jeho syn dokončí zákl. školu, a poté se s rodinou přestěhoval zpět na Malou Skálu, kde měl i řadu kamarádů, kteří se k němu vždy hlásili. Pracoval ve VÚSAB Jablonec n. N. Zde našel zajímavou práci i řadu dobrých přátel a zůstal zde až do odchodu do důchodu. Nicméně ani na Malé Skále se nevyhnul zcela pozornosti Stb, která samozřejmě věděla, že udržuje písemný styk s velitelem Clay, žijícím v USA. Poslední návštěva StB se datuje rokem 1988. Při této návštěvě se Stb zajímala především o Národně socialistickou stranu, za níž byl Antonín Bartoš po válce poslancem.

1990 - 2008

Od roku 1989 až do roku 2003, kdy ho postihla mozková příhoda, se aktivně účastnil veřejného a společenského života. Přednášel na besedách, zejména pro mládež, o 2. sv. válce, o parašutistech a odboji. Setkával se pravidelně účastníky domácího i zahraničního odboje, zejména s přeživšími parašutisty a kamarády z Francie a Anglie. Za zmínku stojí setkání s A. Bartošem a dalšími spolupracovníky na místě seskoku a v Bystřici pod Hostýnem. S Jiřím Štokmanem, který zemřel v 80. letech v USA, se již bohužel nesetkal.

Rád jezdil na Moravu za rodinami spolupracovníků Clay (činil tak i před rokem 1989), kteří pro něho (a on pro ně) byli též rodinní příslušníci. Za podotknutí stojí, že blízké vztahy navázané za války mezi parašutisty skupiny Clay a jejich spolupracovníky, přetrvali bez ohledu na politickou příslušnost, nejen hořká 50. léta, ale přežívají i v dalších generacích jejich potomků.

Navštívil rovněž řadu míst spojených s účastí Československého zahraničního odboje, zejména ve Francii a Anglii. Účastnil se pietních aktů, setkání na Pražském hradě, pravidelně byl zván na oslavy výročí ukončení 2. sv. války konané na ambasádách západních spojenců. Setkal se řadou významných osobností, jako byli např. princ prezident Václav Havel, princ Charles nebo velvyslankyně Spojených států amerických v České republice, Shirley Temple – Black.

Po revoluci v roce 1989 žil až do své smrti v rodinném domku na Malé Skále, kde byl členem místního Sokola. Jeho manželka Hana zemřela v roce 1990. Čestmír Šikola byl rehabilitován v roce 1992, 29. 1. 1993 byl povýšen na plukovníka ve výslužbě. V roce 1997 obdržel státní vyznamenání „Za hrdinství“, z rukou prezidenta V. Havla., o rok později obdržel Záslužný kříž III. stupně. Města Bystřice p. Hostýnem (1990) a Jablonec n. N. (1992) mu udělila svá čestná občanství. Zemřel 29. 2. 2008 na Malé Skále věku nedožitých 89 let.

ČEST JEHO PAMÁTCE!

Viz také:

<http://www.turnovskovakci.cz/view.php?navezclanku=v-mukařov&cisloclanku=2014110046>